

**I.feladat Fordítsa le az alábbi szöveget magyar nyelvre!
Tacitus: Annales II. 9-10.**

Magyarázat: A Visurgis (Weser) folyó két partján szemben állva két testvér ellenségesen vitatkozik. A híres germán vezér, Arminius és testvére, Flavus a vitában szinte a verekedésig jutnak el. Flavus a római nagyhatalomhoz kötné magát és népét, míg Arminius a népe szabadságáért küzd. A majdnem tettelegesséig jutó vitát Stertinius közbeavatkozása zárja le.

Flumen Visurgis Romanos Cheruscosque interfluebat. Eius in ripa cum ceteris primoribus Arminius adstitit, quaesitoque,¹ an Caesar² venisset, postquam adesse³ responsum est, ut liceret cum fratre conloqui, oravit. Erat is in exercitu Romano, cognomento Flavus, insignis fide et amisso per vulnus oculo paucis ante annis duce Tiberio. Tum salutatur ab Arminio, qui amotis stipatoribus,⁴ ut sagittarii nostra pro ripa⁵ dispositi abscederent, postulat, et postquam digressi,⁶ unde ea deformitas oris,⁷ interrogat fratrem. Illo locum et proelium referente, quodnam praemium recepisset, exquirat. Flavus aucta stipendia, torquem et coronam aliaque militaria dona⁸ memorat, inidente Arminio vilia servitii pretia. Exin diversi ordiuntur⁹... Paulatim inde ad iurgia¹⁰ prolapsos Stertinius adcurrrens plenum irae Flavum attinuit.

Jegyzetek:

¹ quaesito - csonka abl.abs.=és miután elhangzott a kérdés (Arm. részéről)

² Caesar = Germanicus (a trónörökös)

³ adesse kiegészítendő eum-mal

⁴ stipatores – a germán vezér kísérői, testőrei

⁵ pro ripa = végig a nyugati (római fennhatóság alatti) part mentén

⁶ digressi kiegészítendő sunt-tal

⁷ unde ea deformitas oris kiegészítendő sit-tel

⁸ militaria dona = katonai kitüntetések

⁹ diversi ordiuntur = mindkét részről vitázni kezdenek

¹⁰ ad iurgia = in iurgia

Elérhető maximális pontszám: 80 pont

II. feladat Oldja meg a következő feladatokat!

1. Egyeztesse az alábbi főnevekkel a megadott névmásokat, ill. mellékneveket!

primoribus (qui, quae, quod) .....
cum fratre (felix, felicis) .....
dona (omnis, omne).....
coronam (ipse, ipsa, ipsum).....
irae /gen./ (plenus 3).....

5 pont

2. Határozza meg a következő igealakokat!

ordiuntur .....
recepisset .....
oravit .....
salutatur .....
digressi sunt .....

5 pont

3. Keressen ki a szövegből 3 ablativus absolutus szerkezetet!

a) .....
b) .....
c) .....

6 pont

4. a) Milyen típusú alárendelt mondatot talál az alábbi összetett mondatban?
Interrogat fratrem, unde ea deformitas oris sit.

1 pont

- b) Hogyan érvényesül állítmányában a consecutio temporum szabályrendszere?

1+1+1 pont

.....
.....
.....

Elérhető maximális pontszám: 20 pont

II. feladat megoldása

1. Egyeztesse az alábbi főnevekkel a megadott névmásokat, illetve mellékneveket!

primoribus quibus
cum fratre felici
dona omnia
coronam ipsam
irae plenae

5 pont

2. Határozza meg a következő igealakokat!

ordiuntur - ind. praes. impf. pass. többes szám 3.sz.
recepisset - coni. praet. perf. act. egyes szám 3.sz.
oravit - ind. praes.perf.act.egyes szám 3.sz.
salutatur - ind. praes.impf.pass. egyes szám 3.sz.
digressi sunt - ind.praes.perf.pass.többes szám 3.sz.hímnem

5 pont

3. Keressen ki a szövegből 3 ablativus absolutus szerkezetet!

a/ amisso oculo
b/ amotis stipatoribus
c/ illo referente

még elfogadható megoldás: inridente Arminio,

Tiberio duce - abl.abs.mancus

6 pont

4.

a/ Milyen típusú alárendelt mondatot talál az alábbi összetett mondatban?
Interrogat fratrem, unde ea deformitas oris sit.

- kérdő tárgyi alárendelt m. (függő kérdés) 1 pont

b/ Hogyan érvényesül állítmányában a consecutio temporum szabályrendszere?
(1+1+1 pont)

- a mondattípusnak megfelelően coniunctivus
- praesens, mert a főmondat állítmánya jelen idejű
- imperfectum, mert a mellékmondat állítmánya a főmondatéhoz képest egyidejű

összesen: 4 pont

Elérhető maximális pontszám: 20 pont

I.feladat mintafordítása és javítási útmutatója

Tacitus: Annales II. 9-10.

A Visurgis (Weser) folyó a rómaiak és a cheruscusok területe között folyt. Amikor Arminius a folyóparton több igen előkelő katonával megállt, arra a kérdésére, vajon Caesar ott van-e, miután az volt a válasz, hogy jelen van, kérte, hogy beszélhessen a testvérével. Ő, akit római néven Flavusnak neveztek, ott volt a római seregben, hűségéről volt híres, és Tiberius vezetése alatt néhány évvel ezelőtt megsebesülve vesztette el a fél szemét.

Akkor üdvözli Arminius, aki miután eltávolította testőrségét, kéri, hogy a mi partunkon végig felállított íjászok is húzódjanak hátra, s miután távoztak, megkérdezi testvérétől, honnan származik az arcán az a csúfság. Mikor Flavus elmondja a helyet és a csatát, Arminius megkérdezi, ugyan milyen jutalmat kapott ezért. Flavus felsorolja a megemelt zsoldját, nyakláncát, koszorúját és más katonai kitüntetéseit, mire Arminius kineveti a szolgaság hitvány (értéktelen) jutalmait.

Ekkor mindkét részről vitázni kezdenek. Már szinte verekedésre ragadtatták magukat, de az odasiető Stertinius visszatartotta a haragra gerjedt (haraggal teli) Flavust.

Flumen Visurgis Romanos Cheruscosque interfluebat. **3** Eius in ripa cum ceteris primoribus Arminius adstitit, **4** quaesitoque, an Caesar venisset, **4** postquam adesse responsum est, **4** ut liceret cum fratre conloqui, **4** oravit. **2** Erat is in exercitu Romano, cognomento Flavus, **5** insignis fide **2** et amisso per vulnus oculo paucis ante annis duce Tiberio. **5** Tum salutatur ab Arminio, **3** qui amotis stipatoribus, **4** ut sagittarii nostra pro ripa dispositi adscederent, **5** postulat, **1** et postquam digressi, **2** unde ea deformitas oris, **3** interrogat fratrem. **2** Illo locum et proelium referente, **5** quodnam praemium recepisset, **5** exquirat. **1** Flavus aucta stipendia, torquem et coronam aliaque militaria dona memorat, **4** inidente Arminio vilia servitii pretia. **3** Exin diversi ordiuntur. **1** ... Paulatim inde ad iurgia prolapsos **5** Stertinius adcurrrens plenum irae Flavum attinuit. **3**

Elérhető maximális pontszám: 80 pont